

Cauterəa mala Buləs aban ká a ban **TITUS** **Məncəu**

Titus ka bwa Yahudi na dang sə pələ məkpata Yesu, yi duk bıməturo andə məkwadita Buləs aba túró mishan male. *Cauterəa mala Buləs aban ka a ban Titus* ka, Buləs nə giləi aban ká a ban lagga mə'bwali wi túró a Kəreti. Yi Titus ka à nyi a Kəreti ace sən túró mala ikəlisiya mənana a banì ka. Mənia yi Cautera ka bangcau amur amu'gulacau tărú.

Mwashatia ka, à nda rə kasəbalə Titus amur ulang bealu mənana boaro abwana aməgule amur ikəlisiya bəà dum nēi ka, nggeamurəmi ka, nə sələe mala bealbikea mana abwana pas atà amə Kəreti kə ləmdəi ka. Baria ka, à nda rə kwarkir Titus amur lang sə nə pà kanigir a ban abwana dāngdāng a binalea mana aba ikəlisiya, kəla aburala, andə amā-bala (yià mənana gbal à nə ngga kània alo-amaməna ka), andə alaggana, andə aguro. A masələate ka, Buləs kwarkir Titus amur do mala aməkpata Yesu, nggeamurəmi ka amur dorəpwala andə dotarəu, mana à nə earcea kərkər ka, kpapi andə vwaki bu arə binəməsəu, andə makgìr, andə gakya aba ikəlisiya.

Agir mənana abaləi ka

Məncəu1:1-4

Abwana-məgule amur ikəlisiya1:5-16

Túró mala abwana dāngdāng aba ikəlisiya ka2:1-

Bakbabum andə nunkiru3:1-11
Masələata cau3:12-15

Makkun mənana pur nəban Buləs ka

¹ Cauterəa mənıa ka pur nə banam Buləs, guro mala 'Bakuli andə mə'mishan mala Yesu Kərəsti.

À tūrām a ban abwana mala 'Bakuli mana taria ka ace bak pabamuru malea a banı, sə mə kania wia bəà sūrə məsəcau mənana kə ləmdəi abwana njar mala dokpata 'Bakuli ka.

² Məno yı pabamuru andə sələe ka, nda mənana kə pea wia tsəkbaləu ama à nə kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka, yı yiləmu mənana 'Bakuli mana kə na nyir raka, bang a shareta banza ama nə pea wia ka.

³ Anggo lang pwari male mənana tsək ka yı kārəna ka, 'Bakuli yı ləmdəi a banfana aba cau male. Mənıa yı cau ka, à pam sə ən yı hamnəi kəla mənana 'Bakuli Mə'amsə səm tasəam ngga.

⁴ Ən nggə giləi Titus, munem mə'məsəcau nı aba pabamuru mənana səm kat səm nda abaləi ka. Bə Tár səm 'Bakuli andə Kərəsti Yesu Mə'amsə səm, bwalo kàm nə bwamuru andə dorəpwala!*

Túró mala Titus a ban amə Kəreti

⁵ Gır mənana tsəa sə ən nyio a luran Kəreti ka, nda mənana ama wu masələata pakki atúró mənana boaro bəà pea ka, sə wu twal abwana aba koya là, wu cia bəà duk abwana-məgule mala túró mala 'Bakuli. Kəla mənana ən banggo ka,

* **1:4 1:4** Balli gbal aba: 2Kor 8:23; Gal 2:3; 2Tim 4:10.

⁶ Ɔwaməgule aba túró mala ʔakuli ka, duməna púp ama nə duk Ɔwa mə'ɔwanyí cau a rəŭ. Yí ka, nə duk bura Ɔwama mwashat, sə amuna male gbal ka, aməkpata ʔakuli na, mənana à súrəia nə ɓealu mala mgbikuru andə gandəban raka.†

⁷ Sə acemənana Ɔwaməgule amur ikəlisiya ka, ʔakuli panì wi túró ɔenyi nə aƆwana male yì ʔakuli ka, duməna púp ama nə dukdo ɔwanyica-u-arəŭ. Pà nə gusələ-múrú andə kaurə pak bumlulla ɔang. Pà nə duk mə'nu'mba andə mə'munəki amunəo ɔang, sə pà nə duk mə rufi atà kume ɔang.

⁸ A kun mani ka, duməna púp ama nə duk mə'ak aƆwana, andə mə'earce gír mənana məboarne na ka. Yí ka, nə dum nə bwalɓamuru, andə came amur məsəcau, andə do tàr ɓamuru ace ʔakuli, andə hamírəu.

⁹ Duməna púp ama nə bwal kàngkàng arə kanigir mana à nə earnəi, kəla mənana à kàni wi ka. Anggo sə nə kùmô nə bwalì aƆwana kàm nə kanigir məboarne, sə nə ləmdəi aƆwana mənana à kə ɓinə mənía yì kànìgír ka, Ɔwarkio malea.

¹⁰ AƆwana nda kana pas mənana amə'mgbikuru na, sə amə'fekicau na andə amə swarkiban. Ban-gulea ka à nda ka amə Yahudi mənana à pələ aməkwadì sə à ɓinə kingging nə kània aƆwana gír ama, ɓəà kàsəð ɓato raka, we ka a malaká kum amsəban ɔang.

¹¹ Amənia yì aƆwana ka, ɓəà tamsəia arə kani aməkwadì gír, acemənana nə akanìgír məbane malea ka, à nda ban tsək aməbala kat ɓəà nying kpata kànìgír mənana nda pepè ka. Tər kànìgír

† 1:6 1:6 Balli gbal aba: 1Tim 3:2-7.

mala amənia yì abwana ka, nda ace alta boalo mənana à nè kùmô abaləi a njar mala bosəkiban ka.

¹² Nggearə be məbangnəa abaləia ka bang ama,
 <<Amə Kəreti ka amə'nyir na
 ko a ya pwari,
 abwana na nə bealu
 mala anyambikea,
 amə'līgula amənkundər ni.>>

¹³ Cau mənia ka məsəcau na. Ace mani ka, gimbia nə rəcandəa, ace mənana bə pabamuru malea bə duk məboarne.

¹⁴ Anggo ka, à pà nə tsək kiria dəm arə an-jarnzəne mala amə Yahudi andə anzongcau mala abwana mənana à binə məsəcau ka dāng.

¹⁵ A ban abwana mənana bumia pwatpwat ka, ko man ngga mə pwatpwat ni na. Sə a ban abwana mənana amə bumpəndəkya na sə amə binə ak cau na ka, kəgìr pà kām məboarne na dāng. Yàle denyicau malea andə babumia ka à pəndəkina.

¹⁶ Amənia yì abwana ka, à kə bang nə mburkunia ama à sùrə Bakuli, sə pàkkiagir malea ka ləmdə ama à sùrə Bakuli dāng. Abwana na à nè binəia, amə dʋanyì okiru na, à kārəa à nè pak kəgìr məboarne dāng.

2

*Bealəu mənana karə arə
 kanigir məboarne ka*

¹ Sə we, Titus ka, duməna púp a nə kàni gír mənana nda atārəia andə kanigír məboarne mala dokpata Bakuli ka.

² Kàniâ aburana mənana à gulna ka do-bwalbamura, bəà dum nə bealu mənana nə tsəa abwana kat nə pea wia gulo ka. Kània wia bəà duk abwana mənana à ndanə babum baɗenyicau ka, bəà bwal kàngkàng arə pabamura mənana pà nə kpa raka, andə earcearəu, andə do munyi aba məkwane.

³ Anggo gbal, kàni amaməna mənana à gulna ka bəà duk nə abealu mənana nə pè Bakuli gulo ama à nda ka male ka. Bəà kəa duk amə naki acau mala kidiiki lullə abwana dāng, sə bəà kəa duk aguro mala mba dāng. Bəà kə kàni abwana gír mənana nda pepè ka.

⁴ Aba mənə anggo ka sə à nə kwarkir alo-maməna bəà dum nə earcearəu a ban aburria andə amunia.

⁵ Kània wia bəà dum nə bwalrəu aba do andə nacau malea, bəà kə gya aba boarnsari, bəà duk amə bwal bala, andə amə túró-boarna, andə amə oki aburria. Anggo ka, kəbwa pà nə bəsəki cau mala Bakuli dāng.

⁶ Anggo gbal, bəkbabum alaggana bəà dum nə bwalrəu aba koya gír.

⁷ Abalə agir kat ka, we nə nggearəo ka pak gír məboarne mənana yia ka à nə səna a rəo ka. Aba kàni gír mò ka, ləmdə məsəcau andə pe nə babumo kat.

⁸ Acau mənana à kə puro a kuno aba kàni gír ka, bəà duk məsəcau, bwarkio pa arəi dāng, ace mənana kə bwa bə kəa kum məbane arə kàni gír

mò dāng. Anggo sə abwana mənana à kə bīnə muro ka, à nē kum kəsəkyā, acemənana à pà nē kum kə cau məbane mənana à nē bang amur səm ngga dāng.

⁹ Abwana mənana aguro na ka, kània wia bəà kə okia amətala-bala malea amur agir kat. Bəà kəa na ama à nē nggəa pələcau a kunia,

¹⁰ ko à nē nggə iki agir a rəia dāng. Yia ka duməna púp à nē dum nə bealboarna, mənana nē tsəa à nē earnəia ka. Anggo sə abwana kat nē ləmdə pagulo arə kànìgìr amur 'Bakuli Mə'amsə səm.

¹¹ 'Bakuli ka, ləmdəna bəwamuru male a ban bəwapəndəa kat, ace mənana nē amsəia ka.

¹² Məno yì bəwamuru ka, kə kania səm bə səm nying do dʷanyi kpata 'Bakuli andə gyata agir mala bəanza, bə səm dum nə bwalrəu, andə do-bəalboarna, andə do pwasəbum 'Bakuli, aba mənā yì bəanza ka.

¹³ Bə do ma'səm pǎ anggo a pa mənana səm nda rə kundə məno yì tsəkbaləu mənana nē yia lùmsə səm nə bumpwasəa ka, yì tsəkbaləu arə yiu mala 'Bakuli ma'səm məgule, Yesu Kərəsti Mə'amsəban, aba tǎ mala bəarbəwa male.

¹⁴ Yì nda bəwa mənana yì pa yiləmi ace amsə səm aba koya ulang caubikea le ka, sə bə lak səm, ace mənana bə tsək səm bə səm pələa àkə male, abwana mənana à ndanə rəbəla ace pakki atúró məboarne ka.*

* **2:14 2:14** Balli gbal aba: Pur 19:5; Nggur 7:20; 14:2; Ang 130:8; 1Bit 2:9.

¹⁵ Amənia ka, à nda ka gir mənana a nə kàni abwana ka. Bak babumia bəà kpatea. A ndanə rəcandəa mala kwarkir abwana, kəa eare bə kəbwa bəsəkio dang.

3

Do mənana karə arə aməkwadi ka

¹ Kasəbalə aməkwadi bəà kə oki nggwamnati andə amə-gara, bəà kəa mgbikia wia kiru dang. Bəà do aba gilərou ace pak gir mənana kat məboarne na ka.

² Banggia wia, bəà kəa na kə cau məbane amur kəbwa dang. Yia ka, bəà dukdo bukbuca, bəà deki munəki amunəo, bəà kə ak abwana a rəia, sə bəà kə ləmdə nongsəmürü məbafoe a ban koya bwa.

³ Səm didyal gbal ka, səm nda ka abwana anggo səm kwar dang, amə'dwanyi okiru, à swarki səm, səm duk aguro mala gyata asuno andə anpel dāngdāng mala nggūrou. Səm do aba bumkpəmna andə mbali. Abwana binəməsə səm, sə səm binəməsə arə səm.

⁴ Sə lang Bakuli Mə'amsə səm yì ləmdəna bəwamuru andə earcearəu male ka,

⁵ yì amsə səm. Səa ma pa ace kəgìr məboarne mənana səm pək ka dāng, nda àkə ce məsəswatər male sə amsə səm. Lak səm, sə pə səm bəsa bəlban andə bəsa do, nə rəcandəa mala Bangho Məfele;*

⁶ Bangho Məfele male mənana soapa səmi aba pəboro male, nə bu Yesu Kərəsti Mə'amsə səm ngga.†

* **3:5 3:5** Balli gbal aba: 1Bit 1:3; Afi 2:5,8; 2Tim 1:9. † **3:6 3:6** Balli gbal aba: Atúró 2:33,38.

⁷ Sə acemənana nə bʷamuru male ka, sukkina acaubikea ma'səm mənana à ramba amur səm, sə nyesəna səm, səm pələna amə'cauboarna ka, səm yina aba tsəkbaləu mala kum yiləmu mənana masələate pà kàm raka bə duk ma'səm.

⁸ Mənia yì cau ka, cau na à nə gūlì arəl. Ən nggə earce nəma wu cam nə rəcandəa amur amənia yì akanìgìr ka, acemənana abwana mana à nyìngnənà babumia a ban Bakuli kat ka, bəa pà bamuria arə pakki agir məboarne. Amənia yì akanìgìr ka nggea məboarne na, sə à ndanə mbweban mala bwalì ko yana ka kàm.

⁹ Kəa wu kutikio aba makgìr məbane amur bəlkikusə atau mala akáu mənana a pwarian ngga, andə nungirəu, andə munəki amunəo amur Ng-gurcau mala amə Yahudi dāng. Aməno yì amakgìr ka à nda bə, kəgìr məboarne pà abaləia dāng.

¹⁰ Bwa mənana kə yinə gakyə ka, kànì à nunkiri kusə mwashat, andə baria, sə nggadì raka, nying buo arə bwe.

¹¹ We ka, a sələna ama mənəo yì bwa ka, sharna aba caubikea, sə yì nənggearəl ka, babumi mangnənì ama gìr mənana pàkkì ka caubikea na.

Masələata makkun mala Buləs

¹² Ən nggə earce nəma mə nə tasə Atimas ko Tikikus a ban wun. Bə yana ateà sə bingnəna ka, bariki yiu a banam a Nikapolis, acemənana ən twalnì a bumam mə nə nggá duk kano a kundwal.‡

‡ **3:12 3:12** Balli gbal aba: Atúró 20:4; Afi 6:21,22; Kol 4:7,8; 2Tim 4:12.

¹³ Bè lauya Zenas andə Apolo longŋa à nè twal bəri ka, bariki wu alia wia tà gír mənana à nè bwalo a buia a njar ka, ace mənana bəà kəa đwanyi kəgír raka.

¹⁴ Abwana ma'səm ngga, boaro bəà kə pakki atúró məboarne ace kum gírbu, bəà đeki do məbane.

¹⁵ Abwana mənana səm nda sənəia kat ka, à kə makko kun. Makki amə'eamrəarəu kun, yia mənana səm nda sənəia aba do kwadí ka. Bè bwamuru mala Bakuli do atà wun kat.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93